

หนทางสร้างสุขของคนในชุมชนและ สังคมไทย

โดย นายกิตติศักดิ์ สินธุวนิช
รองเลขาธิการ สศช.

ประเด็นการนำเสนอ

1.

ความหมาย ความอยู่เย็นเป็นสุขของสังคมไทย

2.

หนทางสร้างสุขของคนในชุมชนและสังคมไทย

“ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย”

หมายถึง สภาวะที่คนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพทั้งจิต กาย ปัญญา ที่เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นองค์รวม และสัมพันธ์กันได้อย่างถูกต้องดีงาม นำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติระหว่างคนกับคน และการอยู่ร่วมกันอย่างสมดุลระหว่างคนกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.

“ทำอยู่ทำกิน ไม่อดไม่ยาก
ไม่ทุกข์ไม่ยาก”

2.

“กินอิ่ม
นอนอุ่น
ทุนมี
หนี้หมด”

3.

“หากดำรงชีวิต
อย่างเพียงพอพึ่งพาตนเองได้
ไม่มีหนี้สิน คุณภาพชีวิต
ครอบครัวอบอุ่น
มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต”

ความสุข

“ความสุข” มีหลายระดับ
ต้องเริ่มจากตัวคนก่อนแล้วเชื่อมโยง กับ
ครอบครัว หลังจากนั้นจึงขยายเป็น
ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในชุมชน
ซึ่งมีความหลากหลาย แตกต่างกัน
ตามภูมิสังคม

**องค์ประกอบ
ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย**

การมีสุขภาวะ

ครอบครัวอบอุ่น

ชุมชนเข้มแข็ง

**6
องค์
ประกอบ**

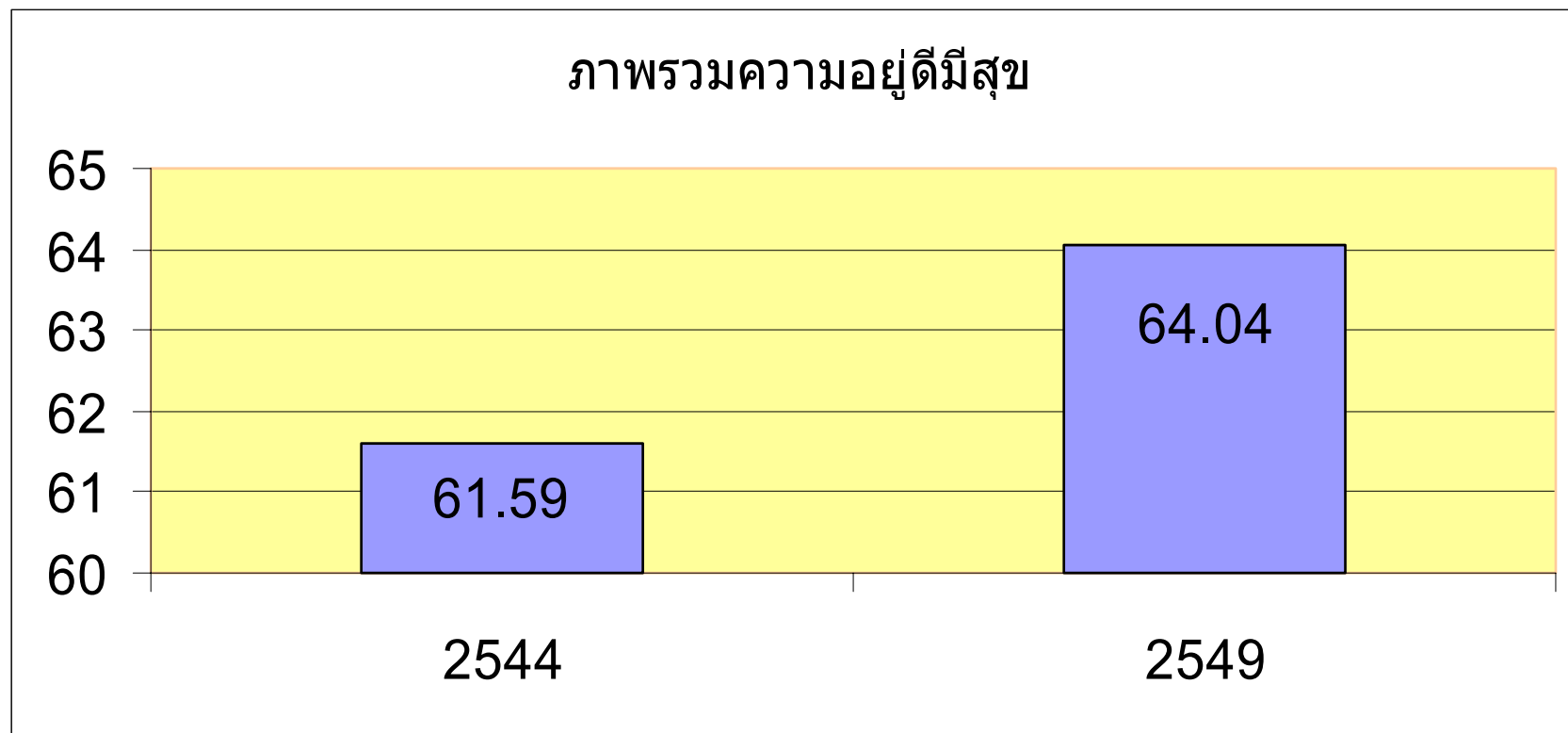
**ปัจจัย
พื้นฐาน
ร่วม
ในการ
สร้างสุข**

**สังคมประชาธิปไตย
ที่มีธรรมาภิบาล**

**สภาพแวดล้อมและ
ระบบนิเวศสมดุล**

**เศรษฐกิจเข้มแข็งและ
เป็นธรรม**

**ภาพรวม : ในช่วง 6 ปีที่ผ่านมา
คนไทยมีความอยู่เย็นเป็นสุขเพิ่มขึ้นเล็กน้อย
แต่ยังอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุงเกือบทุกด้าน**

ระดับดีมาก = ร้อยละ 90.0-100 ระดับดี = ร้อยละ 80.0-89.9 ระดับปานกลาง = ร้อยละ 70.0-79.9
ระดับต้องปรับปรุง = ร้อยละ 60.0-69.9 ระดับเร่งแก้ไข $\leq$ ร้อยละ 59.9

ระดับความอยู่ดีมีสุขของคนไทย จำแนกตามองค์ประกอบ 6 ด้าน ณ ปี 2549

ระดับดีมาก (90.0-100.0)			
ระดับดี (80.0-89.9)			
ระดับปานกลาง (70.0-79.9)	สุขภาวะของคนไทย		
ระดับปรับปรุง (60.0-69.9)	เศรษฐกิจเข้มแข็งฯ	สภาพแวดล้อมฯ	ประชาธิปไตย/ ธรรมาภิบาล
ต้องเร่งแก้ไข (≤ 59.9)	ครอบครัวอบอุ่น	ชุมชนเข้มแข็ง	

L.

คนไทยยังมีพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่เหมาะสม
เสี่ยงต่อการเจ็บป่วยและตายด้วยโรคที่ป้องกันได้

ป่วย

- ➡ โรคความดันโลหิตสูง เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 17.5 ต่อปี
- ➡ โรคหัวใจ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 14 ต่อปี
- ➡ โรคเบาหวาน เพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 15.5 ต่อปี

ตาย

- ➡ โรคมะเร็ง อันดับ 1
- ➡ อุบัติเหตุ อันดับ 2
- ➡ โรคหัวใจ อันดับ 3

เด็กไทย (วัยประถมศึกษา)
มีแนวโน้มป่วยเป็นโรคอ้วน หรือมีภาวะโภชนาการเกิน
(ความชุกของโรค เด็ก 5 คน จะพบ 1 คนที่ป่วย)

2.

คุณภาพการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนที่ยังต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และโอกาสในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตยังมีค่อนข้างจำกัด

- ➔ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีค่าต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน
- ➔ สถานศึกษาผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานการจัดการศึกษาน้อย

- ➔ รัฐยังผูกขาดการจัดการศึกษา
- ➔ ขาดการกำหนดสัดส่วนการผลิตกำลังคนในสาขาต่างๆ ที่ชัดเจน
- ➔ ประชาชนให้ความสำคัญกับปริญญาบัตรมากกว่าคุณภาพ & ความรู้ความสามารถ

ปัญหา

ครอบครัวอบอุ่น

ความอ่อนแอของสถาบันครอบครัวที่ไม่สามารถทำบทบาทหน้าที่ของตนเองได้อย่างเหมาะสม ขาดสัมพันธภาพที่ดี

ด้านการเลี้ยงดู พบ

**มีเด็กถูกทอดทิ้งอัตรา 48.5 คน
ขณะที่ผู้สูงอายุถูกทอดทิ้ง 7.5 คน
ต่อประชากรแสนคน**

ด้านการอบรมเลี้ยงดู พบ

**จำนวนเด็กและเยาวชนกระทำความผิดถูกจับกุม/คุมขังใน
สถานพินิจฯ ยังคงเพิ่มขึ้น 10%
ต่อปี**

ด้านสัมพันธภาพ พบว่า

คู่สมรสมีแนวโน้มการหย่าร้างและแยกกันอยู่เพิ่มขึ้น

การบริหารจัดการของชุมชนเพื่อนำไปสู่การพึ่งตนเองยังไม่เข้มแข็ง

ปัจจุบัน พบ

- ➡ องค์กรชุมชนอีก 63% ที่ยังไม่มีความมั่นคงทางการเงิน
- ➡ หมู่บ้านอีก 60 % ที่ยังไม่มีการเรียนรู้/การจัดการความรู้โดยชุมชน
- ➡ หมู่บ้านมากกว่า 50% ที่ยังไม่สามารถจัดระบบสวัสดิการต่างๆ ให้ประชาชน/สมาชิกภายในหมู่บ้านได้
ทำให้ยังคงพึ่งพาสวัสดิการส่วนใหญ่จากภาครัฐ

1.

การเข้าไม่ถึงระบบการคุ้มครองทางสังคม ของแรงงานส่วนใหญ่

- ➔ ปัจจุบัน พบว่า มีแรงงานอีกกว่า 60% ที่อยู่นอกระบบการคุ้มครองทางสังคม

2.

การแพร่ระบาดของอาชญากรรมและ ยาเสพติด

- ➔ ปัจจุบัน พบว่า มีจำนวนคดียาเสพติดที่ได้รับแจ้งเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 23% ต่อปี ขณะที่ปัญหาอาชญากรรมเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 13% ต่อปี

**คนในสังคมยังขาดศีลธรรมอันดีงามในการดำเนิน
ชีวิตรวมทั้งความตระหนักรู้และมีส่วนร่วมในการ
สร้างความสมานฉันท์ให้แก่สังคม**

**ทั้งการเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น การเคารพกฎระเบียบของสังคม
และการสร้างความสมานฉันท์ของคนในชาติ**

- ➔ ปัจจุบันมีเรื่องร้องเรียนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนเพิ่มขึ้น
เฉลี่ย 12.7% ต่อปี**
- ➔ มีคนทำผิดวินัยจราจรเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1.5% ต่อปี**
- ➔ มีเหตุการณ์รุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ต่อเนื่องทุกวัน**

นโยบาย มาตรการ
การขับเคลื่อนที่
สนับสนุนความอยู่เย็น
เป็นสุขของสังคมไทย

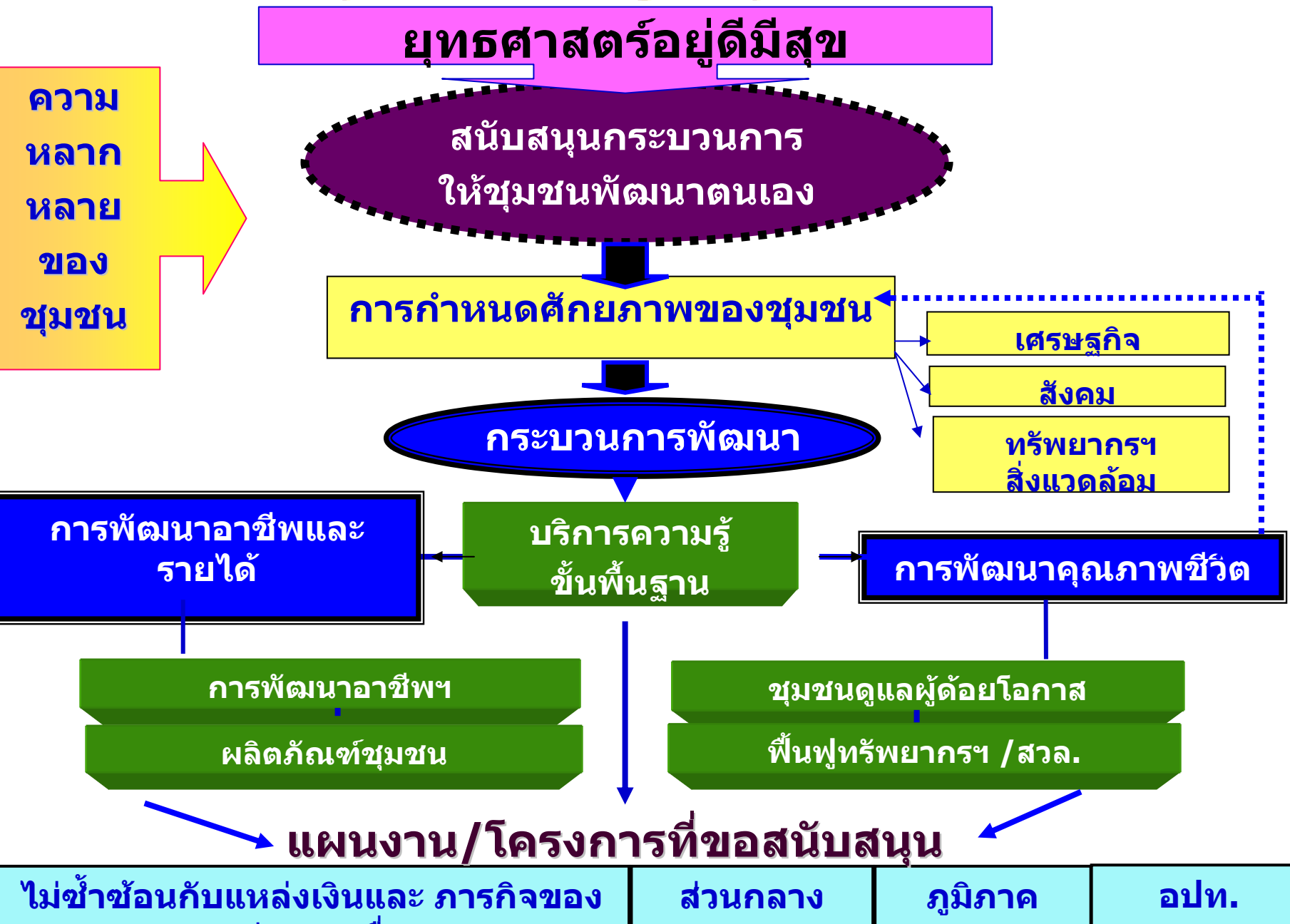
**ความอยู่เย็น
เป็นสุขของสังคมไทย**

**แผนฯ 10
นโยบายรัฐบาล
แผนกระทรวง ทบวง กรม
กฎหมาย และ
พรบ.ด้านต่างๆ**

**ยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข
ระดับจังหวัด
โครงการ พพพ.**

การดำเนินงานของประชาชน และชุมชน

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขระดับจังหวัด ปี 2551

หนทางสร้างสุขของคนในชุมชนและสังคมไทย

การบริหาร
จัดการภาครัฐ

หนทางสร้างสุข

สร้างเสริม
สุขภาพ
ของคนให้
แข็งแรง

เสริมสร้าง
ความ
เข้มแข็ง
ของ
ครอบครัว

เสริมสร้าง
ความ
เข้มแข็ง
ของ
ชุมชน

ระบบการติดตาม
ประเมินผล

**การ
สร้างเสริม
สุขภาวะ
ของคนในชุมชน
และสังคมให้มี
ความแข็งแรง
ทั้ง กาย จิต
และปัญญา**

★ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาต่างๆ ให้เข้ามามีบทบาทในการดูแลสุขภาพโดยเน้นคนและชุมชนเป็นศูนย์กลาง

★ ส่งเสริมให้มีการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี และให้ความสำคัญในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของผู้คนในชุมชนและสังคม

★ พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้นำไปสู่การคิดเป็นทำเป็นอย่างทั่วถึง

★ ปฏิรูปการศึกษาที่ยึดคุณธรรมนำความรู้ที่เป็นรูปธรรมชัดเจน

หนทางสร้างสุขของคนในชุมชนและสังคมไทย

การเพิ่มความเข้มแข็งและความอบอุ่นให้ครอบครัว

★ ส่งเสริมคนในครอบครัว ชุมชนและสังคม ยึดหลักคำสอนทางศาสนาและนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการดำรงชีวิต

★ ส่งเสริมการสร้างสัมพันธภาพที่ดีของคนในครอบครัว

การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและความสามัคคี

★ ปรับความคิดภาคประชาชน จากการพึ่งภายนอก เป็นการพึ่งภายใน

★ พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและองค์กรในชุมชนให้มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองให้ได้

★ เร่งสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้กับคนในชุมชนและสังคม

หนทางสร้างสุขของคนในชุมชนและสังคมไทย

การเสริมสร้าง
ระบบการบริหาร
จัดการของ
หน่วยงานภาครัฐ

★ ปรับบทบาทหน่วยงานภาครัฐ ทั้ง
ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น จาก
นักปกครอง เป็นนักพัฒนา

★ บูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่าง
ท้องถิ่น กับชุมชน

การสร้าง
ความเข้มแข็ง
ของระบบติดตาม
ประเมินผล

★ เร่งสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการ
เสริมสร้างความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันใน
สังคมให้แก่ภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง

★ สนับสนุนชุมชนให้มีบทบาทในการ
ติดตามประเมินผลความอยู่เย็นเป็นสุขของ
ครอบครัว และชุมชนตนเอง